

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI KONUŞMASI
EROL BİLECİK, YÖNETİM KURULU BAŞKANI
7 ARALIK 2017, ANKARA

Sayın Başbakanım,

Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Bakanım,

Değerli Divan Üyeleri, Değerli Üyeler ve Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi'nin bu yılki ikinci ve son toplantısına hoş geldiniz. Sizi, şahsım ve TÜSİAD Yönetim Kurulum adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli Üyeler,

Dünya, son derece şaşırtıcı gelişmelerin yaşandığı, ilginç bir süreçten geçiyor. Ve bu günlerde 1 yılı daha geride bırakmaya hazırlanıyor. 2017 yılı, teknolojik gelişmelerin tüm dünyayı hızla değiştirmeye devam ettiği, robotların hakimiyetinin tartışılmaya başlandığı, yapay zekanın giderek daha fazla gündeme geldiği ve tüm bu değişikliklerin toplumsal hayatı artık kökten değiştireceğinin anlaşıldığı bir sene oldu. Çünkü **“Her değişim daima başka değişimlere ihtiyaç gösterir.”**

Yarını planlarken, zaman zaman geçmişten bugüne taşınan sorunlar da tüm şiddet, belirsizlik ve bazen de tatsızlıklarıyla hayatımızı etkilemeye devam ediyor.

Çok iyi biliyoruz ki, **Türkiye, zor dönemlere alışık bir ülke! Zorluklara antremanlıyız!** Böyle dönemlerde, özellikle iş insanları olarak bizim, umutlu olmak için şartların iyileşmesini beklemek gibi bir lüksümüz yok.

Bu toprakların insanının her türlü zorluğun üstesinden gelecek gücü vardır. Çünkü bu ülke, sadece **üç tarafı denizlerle çevrili bir kara parçası değil, dört bir köşesinde güzel yürekli ve cesur insanların yaşadığı bir vatandır!**

Değerli Üyeler,

Gelin önce, dünyanın bazı ülkelerindeki gelişmelere bakalım. Bu önemli! **Çünkü artık “oralarda” olan her şey “buralar”ı da doğrudan ve fazlasıyla etkiliyor.** Gerek küresel ölçekte, gerekse bölgesel olarak; 2017'den 2018'e geçerken de, sıkıntıların ve arayışların devam edeceği bir dünyada yaşayacağız.

- Türkiye'nin Rusya ve İran liderleriyle Soçi'de vardığı anlaşma neticesinde **Suriye**'de siyasi çözümün önü açılmış görünüyor. Ama, iç savaşın yıkıcı etkisi bir süre daha devam edecek gibi.
- **Kuzey Kore'nin** nükleer silah ve balistik füzelerinin yarattığı gerginlik hala gündemde. Bu tehdit karşısında **ABD**'nin sert çıkışları ise risklerin ciddiyetine işaret ediyor.
- **Myanmar**'daki etnik temizliğin, **Yemen**'deki insanlık faciasının görüntüleri, insanın yüreğini parçalıyor.
- **Avrupa Birliği** ekonomik büyümeye geri döndü. Teknolojik atılımlarda ABD'yi takiben ilerliyor. Dünya ticaretinde etkisini yeni anlaşmalarla pekiştiriyor ve bu arada üyesi olan bazı ülkelerdeki popülist eğilimlerle başa çıkmaya çalışıyor. Birlik'in istikrar simgesi **Almanya**'da, geciken koalisyon hükümetinin kurulması durumunda Berlin-Paris ekseninde **Merkel-Macron** ikilisinin Avrupa'da reform sınavı başlayacak.
- Diğer bir sınav ise, Londra ile Brüksel arasındaki **Brexit** görüşmeleri. Sonucu şu an için meçhul! Eğer AB ile Britanya arasında yeni bir anlaşma olursa, önemli bir ekonomik ortağımız ve ticaret fazlası verdiğimiz bu ülke ile hızla AB ile uyumlu bir anlaşma yapmamız gerekecek. Diğer yandan Britanya'nın bu süreçte yaşadığı büyük zorluklar bir kere daha AB üyeliğinin önemini vurgular niteliktedir.
- **İspanya**'da azınlık oyuyla başa geçen ve Meclis'te de azınlık oluşturan **Katalunyalı** bağımsızlık yanlısı partiler, anayasaya da aykırı bir şekilde bağımsızlık referandumuna gittiler. İspanyol hükümetinin tavrı ise çok sert oldu. Ayrılıkçı partiler, toplumsal bir mutabakata dayanmadan Katalan halkının siyasi iradesini ipotek altına almaya çalıştılar. Ve başarısız oldular. Sonuçta; İspanya'nın en zengin iki bölgesinden biri olan Katalunya'da, İspanyol iç savaşında yaşanan acılar, aynı şiddette olmasa da, bir kez daha tazelenmiş oldu.
- **ABD**'deki yeni yönetim şekli de hepimizi şaşırtmaya devam ediyor! ABD bugün, dünya siyasi ve ekonomik düzeninin kurallarını sorgulayan ve hatta reddeden bir yaklaşımla yönetiliyor. Birleşik Devletler, çok taraflı anlaşmalardan doğan yükümlülüklerinden muaf olmaya çalışıyor. Bu durumdan kaynaklanan boşluk ise dünyadaki istikrarı, elbette, olumsuz etkiliyor.
- Dün akşam itibariyle yine bölgemizde en duyarlı meselelerden biri olan Kudüs konusu gündem oldu. ABD Başkanı Trump'ın Kudüs'ü başkent olarak tanıma girişimine bizim ve AB başkentlerinden gelen tepkileri dün akşam itibariyle izledik. Ortadoğu'nun daha fazla çatışma alanlarına ihtiyacı yok. Şiddetin tüm dünyada patlamasını tetikleyebilecek, yanlış ve sorumsuz bir karardır. Bu yanlış karardan geri dönülmesini bekliyoruz.

Tüm bu gelişmeler doğrudan ya da dolaylı şekilde Türkiye'yi ve Türk iş dünyasını ilgilendiriyor. Özellikle teknoloji ve bunun ekonomik sonuçları açısından, yeni bir dünya şekilleniyor. Yeni bir

küresel iş bölümünün eskizleri ortaya çıktı bile. Avrasya entegrasyonu bunun önemli bir parçası. Türkiye olarak bu yönelimleri daha iyi kavrayarak gereken düzenlemeleri yapmalıyız. Aksi takdirde yeni çağın fırsatlarını kaçırma riskiyle karşı karşıya kalırız.

Ülkeler için genel resim böyle. Hepsinden öte; çok önemli bir mesele daha var. O da **iklim değişikliği**. Bu konu sadece ulusal ölçekte çözülemez. **Tüm ülkeler, hep birlikte hareket etmezsek gezegenimiz giderek bir felakete doğru sürüklenecek.** Aşırı kuraklıklar, seller ve mevsimlerin şaşırması, tehdidin boyutlarını hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde önümüze getiriyor. İçinde bulunduğumuz iklim kuşağı, düşük karbonlu kalkınma yönündeki politikalara odaklanma gereğini bize açıklıkla gösteriyor. Biz de bu anlayışla önerilerimizi “İklim Değişikliğiyle Mücadele Alanında TÜSİAD Tutum Belgesi” ile ortaya koyduk. Bu konuda eylem için fazla vaktimiz yok. Çünkü **“Doğa insan olmadan da yaşar, ama insan doğa yok olduktan sonra yaşayamaz.”**

Değerli Üyeler,

Türkiye'nin AB üyelik sürecine de hep birlikte bakalım.

15 yıl önce gerçekleşen TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi toplantımızda, dönemin Konsey Başkanı **Muharrem Kayhan** o gece Kopenhag'da karara bağlanacak olan Türkiye'nin üyelik müzakereleri tarihini alması hakkında şunları söylemiş:

“Türkiye 21. yüzyılın ilk çeyreği dolmadan, huzur ve refahı toplumuna yaygınlaştırmış, laik, demokratik bir ülke olarak, dünyanın geleceğinde söz sahibi olan gelişmiş ülkeler arasında yerini alacaktır. Türkiye'nin içine girmiş olduğu ekonomik, sosyal ve siyasal reform süreci, AB ile ilişkilerinden kaynaklanan bir görevler manzumesi değildir.” **TÜSİAD olarak bu konuda mesajımız yıllardır aynı netlik ve kesinlikte!**

AB üyelik projesi, hem **3.Selim'**den beri süregelen modernleşme tarihimizin doğal sonucu, hem de ülkemizin potansiyelini gerçekleştirmesi için elde ettiği önemli bir fırsattı. Bu sürecin, ülkemizin yalnızca refahına değil, aynı zamanda stratejik konumuna ve dünyadaki imajına yaptığı katkıyı da yadsıyamayız.

2004 yılında Türkiye beklediği tarihi aldı. 2005 yılında müzakere süreci başladı. AB'nin büyük yanlışı, hatta ayıbı olan, **Güney Kıbrıs'ın üyeliği** tahmin edileceği üzere ilişkilerde ayak bağı oldu. Müzakere sürecini kilitledi.

Bugüne gelecek olursak; gerek AB'nin kendi sorunlarından, gerekse Türkiye'de özellikle 2010 yılından sonra yaşanan gelişmelerden dolayı mevcut durumda ilişkilerimiz maalesef hayli gergin. Müzakere süreci fiilen donmuş durumda.

Türkiye, yaşadığı hain darbe teşebbüsü sonrasında, çoğu NATO'da müttefiki olan AB üyelerinden yeterli desteği almadığı için şikayetçi. Ve son derece haklı! AB üyeleri ise darbe teşebbüsü sonrasında yaşanan gelişmelerden, özellikle OHAL döneminde yargı sürecindeki evrensel hukuk kurallarına aykırı gördükleri uygulamalardan dolayı Türkiye'yi eleştiriyorlar. Cezalandırma gibi uygulanan yaygın tutuklamalardan, masumiyet karinesinin pek dikkate alınmamasından duydukları rahatsızlığı dile getiriyorlar.

Aramızdaki gerginlik ve diyalog eksikliği hem ülkemiz hem de AB açısından aslında büyük kazançlar getirecek olan **Gümrük Birliği revizyonunun** da sorgulanır hale gelmesine yol açtı. Bize göre Gümrük Birliği'nin güncellenmesi konjonktürel krizlere feda edilemeyecek kadar önemli bir konudur.

70 yıllık müttefikimiz ABD'ye gelecek olursak; maalesef ilişkilerimiz bir sorunlar yumağı haline gelmiş durumda. Her iki ülke vatandaşlarının vize alma imkanlarının kısıtlanması bugünkü ortamın panzehiri olmaktan çok uzaktır. Aksine bu durum, toplumlar arasındaki gerilimi arttırmaktadır.

Son haftalarda gündemin en önemli maddelerinden birisi de elbette Reza Zarrab davasıdır. Davanın başlamasına kadar geçen süre boyunca Reza Zarrab'ın asıl sanık olması bekleniyordu. Mevcut durumda ise, Zarrab, iddia makamının tanığı olmuştur. Açıklamalarının bir kısmı ülkemizi derinden sarsmaktadır. İfadelerden, İran devleti adına çalıştığı anlaşılan bu kişinin yargılanması, elde fırsat varken Türk yargısı tarafından gerçekleştirilmemiştir. İşte, bizim açımızdan hayıflanılması gereken en önemli nokta budur. Bu yaşananlar, kamuoyuna bir şeyi kesin olarak göstermiştir. O da; her zaman ısrarla vurguladığımız hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığının önemidir.

Dış politikada son zamanlarda "yalnız" ve "çatışmacı" bir görüntü sergiliyoruz. İçeride ise hukuk sistemi ve yargı mekanizmamızda kaygı ve şüphe yaratan bir tablo var. Bu durum, özellikle OHAL döneminde maalesef aleyhimize kuvvetlendi. 21.yüzyıl Türkiye'si, tutuklu gazeteci, siyasetçi, akademisyen ve sivil toplum temsilcileri ile anılan bir ülke olmamalı.

Özgürlük-güvenlik dengesinde sürekli olarak güvenlikten yana tercih kullanmak, güvenliğini sağlamak için eksik bir yaklaşım olabilir. Güvenlik ve özgürlüğün, birbirleriyle çelişen değil birbirini tamamlayan

öncelikler olduğu bilinciyle hareket edilmesi, milli menfaatlerimiz ve küresel rekabet gücümüz açısından kilit öneme sahiptir.

Bu alanda yapılacak her iyileştirme, hem içerde hem de dışarda ekonomik aktörler tarafından çok olumlu karşılanacaktır. Terörle mücadelenin tamamında TÜSİAD başta olmak üzere, tüm iş dünyası sivil toplum kuruluşları devletimizin yanındadır. **Terörle mücadelede hiçbir taviz vermeden, OHAL uygulamasının yeniden gözden geçirilerek, Türkiye'nin hızla normale dönmesi gerektiğine inandığımızı paylaşmak isterim. Bu konuda Fransa'da OHAL'in kalkması sürecinde uygulanan yapıya bakmamız gerekir.**

Değerli Üyeler,

Küresel durgunluk öncesi ve sonrası küresel ekonomide nasıl farklı dinamikler söz konusu ise Türkiye ekonomisinde de çok farklı gelişmeler söz konusu. **Türkiye ekonomisinin 2002-2007 dönemi ile 2010-2017 dönemini karşılaştırmalı olarak değerlendirelim.** Her iki dönemde de büyümeyi başardık. Kriz öncesinde ortalama %7, sonrasında ise %5,6 büyüdük. Ancak bu iki büyüme dönemi arasında çok önemli nicelik ve nitelik farkları var.

İlk dönemde kişi başına milli gelirimiz dolar bazında 10,850'ye çıktı. İkinci dönem sonunda hala aynı yerde, hatta biraz da gerisinde, 10,780 dolardayız. İlk dönemde büyürken çekirdek enflasyon oranını 2007'de %4,8'e kadar düşürmüştük. 2017'de %12'ye çıkardık. Dış borcu 2007'de %36'ya düşürmüştük, 2017'de %51'e çıkardık. Cari açık finansmanı ilk dönemde neredeyse yarı yarıya doğrudan yatırımlarla yapılırken, ikinci dönemde bu oran beşte bire düştü.

Kriz öncesindeki dönemde bir yandan ekonomi büyürken, diğer yandan kırılabilirliklerimizi azaltmış, enflasyonu ve borçluluk oranlarımızı düşürebiliştik. Bunun nedeni, o dönemde yaptığımız reformlar sayesinde verimlilik artışlarıyla büyümüş olmamız, Batı dünyası ile, AB ile ilişkilerimizi güçlendirerek ülkeye önemli miktarda doğrudan yatırım ve nitelikli işgücü çekmiş olmamızdır.

Kriz sonrası dönemde ise uyguladığımız büyüme politikası ucuz ve bol sıcak paraya dayalı, tüketim ve kamu harcamaları ağırlıklı bir politikaydı. Verimlilikten çok, talebi arttırma yönlü politikalar uygulandı. Bu yaklaşım, finansal göstergelerimizde bozulmaya ve kırılabilirliklerimizin artmasına neden oldu. Bu kırılabilirlikler, AB başta olmak üzere pek çok ticari ortağımızla yaşanan gerilimlerin yarattığı olumsuz algıyla da birleşince, maalesef ülkemize yönelik risk algısı kötüleşti.

Birkaç gün önce açıklanan enflasyon oranına özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum. Bugün, bize benzer gelişmekte olan ülkelerin çoğu bu sorunun üstesinden gelmiştir. Bugün bu ülkeler, %3-4 civarında bir enflasyona sahipken, **Türkiye’de enflasyonun %13’e**, hatta gıda ve enerji hariç enflasyonun bile %12’ye varmış olması kabul edilir gibi değil. Hepimiz biliyoruz ki, enflasyon ile mücadelenin temeli, mali disiplin ve sıkı para politikasıdır. Merkez Bankaları, refah ve büyüme yaratma kurumları değildir. Anayasada da belirtildiği üzere, Merkez Bankası’nın temel görevi fiyat istikrarını sağlamaktır. Bizi fiyat istikrarından uzaklaştıran her politika ekonomimize uzun vadede zarar verir. Şunun kesin olarak altını çizelim: Ekonomi literatüründe maalesef “yüksek enflasyon ve yüksek büyüme” diye bir ikili yoktur. Bu tür büyüme sürdürülebilir değil, hemen her zaman geçicidir.

Değerli Konuklar,

Bu iki dönem, bize, önemli olanın tek başına büyüme olmadığını çok net bir şekilde gösterdi. Bugün artık **soru, sadece “Ne kadar büyüyeceğiz?” değil, “Nasıl bir büyüme istiyoruz ?” olmalıdır.**

İki büyüme dönemi arasında uyguladığımız politikalardaki değişim, elbette küresel eğilim ve gelişmelerden bağımsız değildi. Kriz öncesi küreselleşmenin yükseldiği, ticaretin hızla arttığı bir dönem yaşarken, kriz sonrası bildiğimiz tüm değerlerin sorgulandığı, yatırımların ve ticaretin zayıfladığı bir dönemde bulduk kendimizi.

Ancak; ne olursa olsun unutmamalıyız ki, bugün geldiğimiz noktanın asıl belirleyicisi, yaşadığımız tüm gelişmelere bizim nasıl tepki verdiğimiz, küresel düzeyde yaşanan değişim rüzgarlarına hangi politikalarla cevap verdiğimizdir.

Sizinle paylaşmak istediğim güzel bir söz var! **“Hayatın %10’u başımıza gelenler, %90’ı ise onlara nasıl tepki verdiğimizdir.”** Bu söz, sadece insan hayatı için değil, şirket ve ülkeler için de geçerlidir. Benim buradaki vurgum, güzel ülkemiz için! Tepkilerimizi ve iletişimimizi yeniden gözden geçirmeliyiz! Yoksa kaybederiz.

Değerli Üyeler,

Yaşanan küresel krizin geçici olduğunu, dünya ekonomisinin bu krizi de aşarak tekrar büyümeye geri döneceğini hepimiz biliyoruz. Nitekim; bu yıl ilk defa, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ekonomi çok daha iyiye gidiyor.

Peki biz geleceğe ne kadar hazırız? Bu yeni küresel büyüme dönemine Türkiye nasıl girecek? Müttelikleri ve ticaret ortakları ile gerilimli, dostları azalmış bir ülke olarak mı?

Biz, geleceğe böyle girmek istemiyoruz. **Bizim hayalini kurduğumuz çok güçlü bir Türkiye var.** Biz kutuplaşmak-ayrışmak değil, birlikte çalışmak, birlikte yaşamak istiyoruz. Yenilenerek, güçlenerek, rekabet gücümüzü arttırarak büyümek istiyoruz. Küresel dönüşüme ayak uyduracak, yaratıcı, yeniliklere açık, özgür, girişimci nesiller istiyoruz.

Kadınlarımızın erkeklerle eşit şartlarda işgücüne katıldıkları, eğitimleri konusunda önlerine engel çıkarılmayan, şiddete maruz kalmadıkları ve tüm potansiyelleriyle ülkemizin geleceğini kurmaya ortak oldukları bir ülkede yaşamak istiyoruz. **Toplumlar, kadına verdiği değer ölçüsünde gelişir. Çünkü; “Toplumun yarısını oluşturan kadınların gücünü her alana dahil etmeden ekonomik, insani ve sosyal kalkınmada sıçrama yapmak mümkün değildir.”**

Adaletin herkes için sağlandığı güçlü bir hukuk devleti istiyoruz. Herkesin kendini korkusuzca ifade edebildiği bir özgürlük ortamı istiyoruz. **Yapılan en küçük haksızlık, toplumun tümüne yapılmış sayılır.** Bu nedenle, **“Adaletin kuvvetli, kuvvetlilerin de adaletli olmaları gerekir.”**

Bu hedeflerde birleştığımızda hiçbir gücün bizi durdurabileceğine inanmıyorum. **Bugün tartışmamız gereken “faizin seviyesi, doların ateşi” değildir. Bugün tartışmamız gereken, geleceğimizdir.** Ve söz konusu bu ülkenin geleceği olduğunda, kaybedecek bir saniyemiz bile yoktur.

Değerli Üyeler,

TÜSİAD olarak birçok konuda olduğu gibi, Dijital Dönüşüm, 4.Sanayi Devrimi, İnovasyon, Sürdürülebilirlik gibi konularda da çalışmalarımızı kamuoyuyla paylaşıyor ve yaygınlaştırmaya çalışıyoruz.

Dijital dönüşümün her şeyi kökten değiştirdiği bir çağda, gelecek nesilleri bu yüzyılın gereklerine uygun şekilde yetiştirmek zorundayız. **Bu zorunluluk, doğal olarak eğitim sistemimizle ilgili beklentilerimizi de yukarıya çekiyor.** Zira, bizden sonraki nesillerin, dünyadaki çağdaşlarından geride kalmalarına tahammül edemeyiz. Bu aynı zamanda, Türkiye sanayisinin, ekonomisinin ve geleceğinin körelmesi anlamına da gelecektir. Şüphesiz, böyle bir seçenek asla söz konusu olamaz!

Gençlerimize olan borcumuz; onları geleceğe en iyi şekilde hazırlamaktır. Gençlerimizin üreten ve girişimci bireyler olmaları, dünyadaki yaşlılarıyla rekabet etmeleri için onlara gerekli beceri ve

donanımı kazandırmaktır. Eğitimde fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırmak üzere tüm okullarımızda kaliteyi topyekûn arttırmaya yönelik somut adımların ortaya konarak, şeffaf ve hesap verebilir şekilde takip edilmesi kritik önemdedir. Çünkü; eğitim bir ülkenin geleceğinin güvencesidir.

Değerli Üyeler,

Özellikle güney ve güneydoğu hattımızdaki komşularımızla ilişkilerimiz önümüzdeki yıllar içinde çok önemli olacak. Şu anki gelişmelere baktığımızda;

- **IŞİD**'in kontrol ettiği topraklardan sökülüp çıkarılması, çok sayıda devletin işbirliğiyle gerçekleşti. Örgütün ideolojisi kadar, bölgedeki yerleşik sınırları değiştirme iradesi, böylesi kararlı bir mücadeleyi tetikledi. Önümüzdeki dönemde IŞİD'in tamamen terör odaklı ideolojisi ile bölgenin geleceğini etkilemesinden kaygılanıyoruz. Nitekim, kısa süre önce Mısır'da Cuma namazı sırasında bir canlı bombanın yaptığı katliama dehşet içinde tanık olduk.
- **Kuzey Irak Yerel Yönetimi**'nin bağımsızlık referandumuna, dünyada gösterilen tepkiyi ve sonraki gelişmeleri izleyerek bölgenin sınırlarının değişmesinin istenmediğini gördük. Irak Kürtleri, 2003'ten hatta 1991'den bu yana elde ettikleri kazanımların önemli bir bölümünü uluslararası sistemin duruşunu doğru okuyamadıkları için kaybettiler. Üstelik bu sürecin sonunda en güçlü destekçileri olan Türkiye ile ilişkileri de zarar gördü.
- **ABD**'nin de Suriye'de IŞİD ile mücadelesi bittikten sonra ne yapacağı tam belli değil. **İran**'ı dengelemek amacıyla şimdiki müttefikleri **PYD/YPG** ile işbirliğini mi sürdürecektir yoksa bölgeden gidecek mi? Türkiye'nin 70 yıllık müttefikinin, Suriye'de, düşman olarak gördüğümüz bir örgütü silahlandırması ve bu örgütle birlikte çarpışması bildiğiniz gibi iki ülke arasındaki sorunların başında geliyordu.

Bunca sertlik ve düşmanlıktan sonra bu tür çabaların sonuç verebilmesi için de gerek müttefiklerimizle gerekse ilgili diğer devletlerle diplomatik yolların açılması ve diyalogun başlaması şarttır. Bu vesileyle bir kez daha ifade etmek isterim ki, **uzlaşma asla yenilgi değildir.**

Değerli Üyeler,

Bir dönem, hükümetimizin büyük riskleri göze alarak Kürt meselesinde başlattığı açılımı, geçmişteki olumlu ve olumsuz tüm tecrübeler ışığında yeniden gündeme getirmeye ihtiyaç var. Türkiye, dünyada, içerdeki adalet, eşitlik ve özgürlük sorunlarını hallettiği ölçüde güçlü ve prestijli olacaktır. Terörün yol açtığı dehşet duygusu ve öfke, Kürt meselesinin bir vatandaşlık, hukuk ve demokrasi

sorunu olarak varlığını bize unutturmamalıdır. Güneyimizdeki referandum da göstermiştir ki bağımsızlık ve sınırların değişmesi bir seçenek hatta ihtimal bile değildir.

Değerli Üyeler,

Bütün bu değerlendirmeler ışığında geldiğimiz nokta şudur: Bizim kesinlikle yeni bir ekonomik kalkınma öyküsüne ihtiyacımız var! Türkiye, özellikle de Türk özel sektörü, ülkemize bu ivmeyi kazandıracak kabiliyet, enerji, hırs ve beceriye sahiptir. İhtiyaç duyduğumuz şey;

Tutarlı ve verimli üretimi destekleyen, rekabet gücümüzü ve refahı arttıracak reformist ekonomi politikaları, çağdaş bir eğitim anlayışı, dünyayla bütünleşmemizin önemini kavrayan bir dış politika, evrensel kurallara bağlı işleyen bir yargı sistemi ve yolsuzlukla mücadele endeksinde yükselen bir ülke olmaktır. Bunları gerçekleştiren ve başarılarını etkili bir iletişim metoduyla dünyaya anlatabilen bir Türkiye, kısa sürede, yeniden olumlu ve gıpta edilecek bir örnek ülke haline gelecektir.

Değerli Üyeler,

Yaşadığımız günlerin yarattığı karamsarlıkları aşacağız; umudumuzu asla yitirmeden yolumuza devam edeceğiz. Zaman zaman, geleceğe dair umudunuzu korumakta zorlanırsanız, Sevr Antlaşması'nın imzalandığı tarihle Cumhuriyet'in ilan edildiği gün arasında sadece üç yıl olduğunu hatırlayın.

Mustafa Kemal Atatürk bunu nasıl mı başardı? Bu büyük mucizenin sırrı, son yüzyılın en büyük dâhilerinden ve en zeki liderlerinden biri olan Atatürk'ün, "**Ben hayatımın hiçbir anında karamsarlık nedir tanımadım.**" sözlerinde yatıyor.

Bir yerde yaşam varsa, orada umut da vardır. Ve umut varsa, her şey kolaydır. 2018 yılında umudunuz daim olsun. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.